

۱۰ دقیقه

فارسی (۲)

(ستایش، لطف خدا)

• ادبیات تعلیمی

درس ۱ و ۲

صفحه ۱۰ تا ۲۵

فارسی (۲)

۱۰۱- چند واژه اشتباه معنا شده‌اند؟

«جیب: گریبان»، «قوت: خوراک»، «توفیق: سازگار گردانیدن»، «تزند: خوار و زیون»، «حلاوت: سختی»، «شوریده‌رنگ:

آشفته‌حال»، «دغل: حيله‌گر»، «زنخندان: گونه»، «چنگ: نوعی ساز که سر آن خمیده است و تارها دارد.»

(۲) سه

(۱) دو

(۴) پنج

(۳) چهار

۱۰۲- در کدام گزینه اشتباه املايي دیده می‌شود؟

وه که با خرمن مجنون دل‌افگار چه کرد

(۱) برقی از منزل لیلی بدرخشید سحر

ملون است ز رنگ و نگار آتش و آب

(۲) بساط پشت زمین و شرع روی هوا

فارق بنشین به کشتزار و لب جوی

(۳) برگیر پیاله و سبو ای دلجوی

بشنو که چه می‌گوید بنگر که چه دم دارد

(۴) آن عشق که از پاکی از روح حشم دارد

۱۰۳- در کدام گزینه، جمله مجهول وجود ندارد؟

(۱) گفت: چون نامه‌ها گسیل کرده شود تو بازای که پیغامی است سوی بونصر در بابی، تا داده آید.

(۲) گفت: بونصر را بگوی که امروز درستم و در این دو روز بار داده آید که علت و تب، تمامی زایل شد.

(۳) بونصر سخت شاد شد و سجده شکر کرد خدای را عزوجل بر سلامت امیر و نامه نبشته آمد.

(۴) تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود و خیل‌تاشان و سوار را گسیل کرده.

۱۰۴- با توجه به واژگان مشخص‌شده، رابطه معنایی در میان واژگان کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) از بهر درم، تند و بدخو می‌باش.

(۲) سیر را غم‌گرسنه نیست.

(۳) سیرایم تار بود و آسمان تاریک، دلم را تنگ‌تر کرد.

(۴) زاد و توشه راهمان، جز اعمالمان نیست.

۱۰۵- در کدام گزینه آرایه «مجاز» مشهود نیست؟

گاهی می‌کند آبش از دیده پاک

(۱) گهش می‌زند تا شود دردناک

فردا عصای خستگی‌ام شانه‌های تو

(۲) امروز تکیه‌گاه تو آغوش گرم من

به گوش مردم نادان چو آب در غربال

(۳) نصیحت همه عالم چو باد در قفس است

گرش گلی است همانا محبت است ای دوست

(۴) عزیز دار محبت که خارزار جهان

۱۰۶- کدام گزینه درباره آرایه‌های بیت زیر کاملاً درست است؟

- هوای ساحل از سر چون حباب پوچ بیرون کن
 (۱) جناس، تشبیه، ایهام تناسب
- که چندین کشتی نوح است سرگردان در این دریا
 (۲) حس آمیزی، مجاز، کنایه
- (۳) مراعات نظیر، تشبیه، جناس همسان
 (۴) تضاد، مجاز، کنایه

۱۰۷- مفهوم کدام بیت با بیت زیر تضاد مفهومی دارد؟

- زنخندان فرو برد چندی به جیب
 (۱) گرچه کسی بی اجل نخواهد مرد
- که بخشنده روزی فرستد ز غیب
 (۲) توکل بر خدایت کن کفایت می‌کند حتماً
- تو مرو در دهان اژدها
 (۳) رزق هر چند بی گمان برسد
- اگر خالص شوی با او صدایت می‌کند حتماً
 (۴) ای گم‌کرده ساحل و غرقه به دریای غم
- شرط عقل است جستن از درها
 گیر دست به تخته پاره امید

۱۰۸- مفهوم کدام بیت با بیت «حساب کار خود این‌جا کن آسوده‌دل باش / می‌فکن به روز جزا کار خود را» یکسان است؟

- دل عاشق ز غم روز حساب آسوده است
 (۱) فردای قیامت که حساب همه خواهند
- دانه سوخته فارغ ز دمیدن باشد
 (۲) پیش از آن کن حساب خود که تو را
- خونین کفنان هیچ حساب از تو نخواهند
 (۳) نیندیشد ز دیوان قیامت هر که مجنون شد
- دیگری در حساب گیرد سخت
 حسابش پاک باشد هر که فرد باطلی دارد

۱۰۹- مفهوم معادل عبارت زیر به کدام بیت نزدیک‌تر است؟

«اما ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت.»

- چون خدا خواست کند خلقت نوع بشری
 (۱) که چون خدای ببندد دری ز حکمت خویش
- قدرت خویش کند جلوه‌گر هر نظری
 (۲) با که کرد از شهریاران و بزرگان جهان
- به روی بنده دو صد در ز فضل بگشاید
 (۳) ناخدا در کشتی ما گر نباشد گو مباش
- آن کرامت‌ها که ایزد با تو کرد، ای شهریار!
 ما خدا داریم ما را ناخدا در کار نیست

۱۱۰- مفهوم نهایی کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت است؟

- صنع خداوند جهان نظم کامل است
 (۱) اگر یک ذره را برگیری از جای
- نیز به جز جبر ز نظم انتظار نیست
 (۲) و گر توفیق او یک سو نهد پای
- خلل یابد همه عالم سراپای
 (۳) به ترتیبی نهاده وضع عالم
- نه از تدبیر کار آید نه از رای
 که نی یک موی باشد بیش و نی کم